T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/438
KARAR NO : 2019/410
KARAR TR : 08.07.2019

ÖZET: 3213 sayılı Kanun'un 7, 10, 12, 29 31. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.U.
Vekili : Av. R.A.
Davalı : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Vekili : Av. N.Ö.

O L A Y : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünün 15.11.2018 gün ve …..-100-E.451703 sayılı yazısı ile, Kayseri İli, Melikgazi İlçesi sınırlarında yer alan ve davacının uhdesinde bulunan S.200611158 sayılı II(b) grubu arama ruhsat işlem talepli saha için işletme projesi verildiği, işletme ruhsatı ve ignimbirit işletme izni düzenlenmesi hususunda 7.12.2012 tarih ve 8363 sayılı Olur alındığı ancak davacı tarafından vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge Genel Müdürlüğe verilmediğinden işletme ruhsatının düzenlenmediğinin tespit edildiği;

Belirtilen sahada faaliyetlerin durdurulmuş olmasına rağmen üretim faaliyetlerinin devam ettiğinin anlaşılması üzerine, sahanın mahallinde tetkiki için 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7 ve 12. maddeleri gereği heyet görevlendirildiği ve heyet tarafından hazırlanan raporun Genel Müdürlüğe sunulduğu;

Heyet raporunda özetle, sahada tetkik tarihinde faaliyet olmadığı, Y:733123-X:4297889 ve Y:733016-X:4298223 koordinatında önceki heyet tespitlerinden sonra üretim faaliyetlerinin devam ettiği, bu alanda yapılan incelemede önceki heyet tespitlerinden sonra üretim faaliyetinin yapılmış olduğu, üretim yapıldıktan sonra boşaltılan alanın tekrar pasa ile doldurulmuş olduğu, yapılan üretimler konusunda Genel Müdürlüğe bilgi verilmediği, saha için Arama Dönemi Üretim İzin Belgesinin Genel Müdürlüğe verilmediği, mülkiyetin hazine arazisi olduğu, ÇED ve GSM ruhsatının alınmış olduğu, yapılan üretim faaliyetinin önceki heyet tarafından belirlenmiş olan işletme izin alanı dışında ve ÇED izni dışında kaldığı, Melikgazi İlçe Jandarma Komutanlığının 18.5.2015 ve 8.7.2015 tarihli Kayseri Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına yazdığı tutanaklarında, Y:733123-X:4297889 ve Y:733016- X:4298223 koordinatında faaliyette bulunulmaması gerektiği halde üretim faaliyetinin devam ettiği, heyet tarafından yapılan hassas ölçüm sonuçlarına göre, ruhsat içinden 21.069,37 metreküp, ruhsat dışından ise 8.257,88 metreküp hacim boşaltıldığı, üretilen madenin sevk edildiği, ruhsat içinden boşaltılan 21.069,37 metreküp madenin %20 verimle yapılan hesaplamaya göre 21.069,37 x 0,20 = 4.213,87 metreküp olduğu, ruhsat dışından boşaltılan 8.257,88 metreküp madenin %20 verimle yapılan hesaplamaya göre 8.257,88 x 0,20 = 1.651,57 metreküp olduğu, ignimbirit yoğunluğu 1,6 ton/metreküp hesabına göre ruhsat dışından 2.642,52 ton, ruhsat içinden 6.740,27 ton üretim yapıldığının tespit edildiği;

S: 200611158 sayılı II (b) grubu arama ruhsat sahası ile ilgili olarak, heyet tespitleri, Kayseri Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının yazıları, Melikgazi İlçe Jandarma Komutanlığının saha mahallindeki tespitleri ve işlem dosyasındaki yer alan hususlar göz önünde bulundurularak yapılan incelemede, Maden Kanunu'nun 7. maddesi kapsamında, S.200611158 sayılı sahanın mülkiyetinin hazine arazisi olduğu, ÇED izni ve GSM ruhsatının mevcut olduğu, izin alanları dışındaki faaliyetlerle ilgili 7.12.2012 tarih ve 8363 sayılı Olur ile 7. maddenin uygulandığı ancak, Y:733016-X:4298223 koordinatındaki izin alanı dışındaki faaliyetlerin devam ettiği tespit edildiğinden Maden Kanunu'nun 7. maddesinde yer alan, "Çevresel etki değerlendirmesi ile ilgili karar, işyeri açma ve çalışma ruhsatı, mülkiyet izni olmadan veya on üçüncü fıkraya aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti hâlinde 30.000 TL tutarında idari para cezası uygulanarak bu alandaki işletme faaliyetleri durdurulur. Bu ihlallerin üç yıl içinde üç kez veya daha fazla yapıldığının tespiti hâlinde ise ruhsat iptal edilir." hükmü gereği, davacı adına 2018 yılı için yeniden değerleme oranında belirlenen 37.646 TL idari para cezası uygulanmasına;

10. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında, arama döneminde üretim izni olmamasına rağmen üretim yapılarak haksız yere hak iktisabına neden olunduğu tespit edildiğinden, Maden Kanunu'nun 10. maddesinin yedinci fıkrasında yer alan, "Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisap eden ruhsat sahiplerine 50.000 TL idari para cezası verilir ... Arama ruhsat döneminde arama faaliyetleri yapılırken zorunlu olarak maden çıkarılması veya numune alınması dışında izinsiz üretim ve/veya satış yapılması... haksız yere hak iktisabı sayılır. Haksız yere hak iktisabına imkan veren bu hususlarla ilgili yapılmış beyanlar da gerçek dışı ve yanıltıcı beyanlar olarak kabul edilir." hükmü gereği davacı adına 2018 yılı için yeniden değerleme oranında belirlenen 62.743 TL idari para cezası uygulanmasına;

12. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında, S:2006l l158 sayılı ruhsat sahasında işletme izni olmadan faaliyette bulunulduğu tespit edildiğinden, Maden Kanunu'nun 12. maddesinin yedinci fıkrasında yer alan, "Ruhsatlı, ancak üretim

veya işletme izni olmadan aynı grupta üretim yapıldığının tespiti halinde, üretim faaliyetleri durdurularak 20.000 TL idari para cezası uygulanır" hükmü gereği, 2018 yılı için yeniden değerleme oranında belirlenen 25.098 TL idari para cezası uygulanmasına;

12. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında, S:2006l 1158 sayılı ruhsat sahası içinde üretilip satışı yapılan ve Genel Müdürlüğe beyan edilmeyen 6.740,27 ton ignimbirit için Maden Kanunu'nun 12. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan, "Denetim ve inceleme sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı bildirmediği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının beş katı tutarında İdarî para cezası verilir." hükmü gereği, 2018 yılı yeniden değerleme oranına göre belirlenen ocak başı satış fiyatı üzerinden yapılan hesaplamaya göre 128.325 TL idari para cezası uygulanmasına;

12. maddesinin beşinci fıkrası kapsamında, S:200611158 sayılı arama ruhsat sahası dışında 2.642,52 ton ignimbirit madeni üretimi yapıldığı tespit edildiğinden, Maden Kanunu'nun 12. maddesinin beşinci fıkrasında yer alan, "Ruhsatı olmadan veya başkasına ait ruhsat alanı içerisinde üretim yapıldığının tespiti halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare tarafından el konulur. Bu fiili işleyenlere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. Ruhsat alanında ruhsat grubu dışında üretim yapıldığının tespiti halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülkî idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli il özel idaresi hesabına aktarılır. " hükmü gereği, 2018 yılı değerleme oranına göre 2.642,52 ton x 91,58 TL/ton x 2 (katı) = 484.004,00 TL idari para cezası uygulanmasına;

29. maddesi kapsamında, heyet tarafından mevcut ocakta can ve mal emniyeti bakımından tehlikeli bir durum bulunmadığı tespit edildiğinden yapılacak işlem olmadığı, sahada yapılan faaliyetlere ilişkin sunulması gereken 29. madde belgelerinin Genel Müdürlüğe verilmediği tespit edildiğinden, Maden Kanunu'nun 29. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan, "Ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili teknik belgeleri, işletme faaliyet raporunu ve işletme sahasında arama yapmış ise arama ile ilgili bilgileri Genel Müdürlüğe vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde 30.000 TL idari para cezası uygulanır. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar üretim faaliyeti durdurulur." hükmü gereği 2018 yılı için yeniden değerleme oranında belirlenen 37.646 TL idari para cezası uygulan-masına;

Sahada yapılan faaliyetlere ilişkin 29. madde belgelerinin Genel Müdürlüğe iki ay içerisinde sunulması, aksi halde Maden Kanunu'nun 10. maddesinin dördüncü fıkrasına göre işlem tesis edileceği hususunda ruhsat sahibine yazı yazılmasına;

Maden Kanunu'nun 31. maddesi kapsamında, söz konusu sahada yapılan üretimlerin nezaretçi atanması yapılmadan gerçekleştirildiği tespit edildiğinden, Maden Kanunu'nun 31.maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan, "Kaynak tuzlaları hariç olmak üzere maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetleri, maden mühendisi nezaretinde yapılır. Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak diğer meslek disiplinlerinden mühendis istihdam edilmesi zorunludur... Birinci fıkrada belirtilen istihdam şartlarını sağlamadan maden işletme faaliyetinde bulunulması hâlinde 30.000 TL idari para cezası uygulanarak maden işletme faaliyetleri durdurulur. İstihdam şartlarının sağlanması hâlinde faaliyete izin verilir." hükmü gereği 2018 yılı için yeniden değerleme oranında belirlenen 37.646 TL idari para cezası uygulanmasına karar verildiği;

Yukarıda belirtilen hususlar kapsamında hesaplanan 25.665,05 TL Devlet hakkının 30.6.2018 tarihi itibariyle gecikmeli olarak ilgili Vergi Dairesine ödenmesi gerekmekte olup, bu hususta Vergi Dairesine bildirimde bulunulacağı;

İşletme ruhsatı ve işletme izni düzenlenmeden, saha için nezaretçi ataması yapılmadan sahada herhangi bir faaliyette bulunulmaması gerekmekte olup, sahadaki faaliyetlerin durdurulması konusunda Kayseri Valiliğine bildirimde bulunulduğu;

Ayrıca, Maden Kanunu'nun Ek 15. maddesinde, "Bu Kanun kapsamında işletme izni veya Bakanlıkça şerh edilmiş rödovans sözleşmesi olmaksızın mücavirdeki sahalara taşmalar hariç olmak üzere, maden ocağı açılması, maden üretilmesi veya faaliyetleri durdurulmuş maden sahalarında üretim faaliyetlerinin durdurulmasına sebep olan durumların düzeltilmesi ve/veya işletme güvenliğine yönelik faaliyetlerin dışında üretim faaliyetinde bulunulması fiillerini işleyenlere üç yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası verilir. Bu suçlardan hüküm giyenler, infazın tamamlanmasından itibaren on yıl boyunca madencilik faaliyeti yapamazlar." hükmü bulunmakta olup, madde hükmünün ihlal edildiğinin tespiti halinde hüküm gereğince işlem tesis edileceği davacıya bildirilmiştir.

Davacı vekili, "idari para cezası uygulanmasına ilişkin 15.11.2018 gün ve …..-100-E.451703 sayılı kararın iptaline" demek suretiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KAYSERİ 1. İDARE MAHKEMESİ: 6.12.2018 gün ve E:2018/971, K:2018/1061 sayı ile, Maden Kanunu'nda bu Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtildiğinden, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, "15.11.2018 gün ve …..-100-E.451703 sayılı kararın kaldırılmasına" demek suretiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

KAYSERİ 2. SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 7.5.2019 gün ve D.İş:2019/861 sayı ile, itiraza konu idari para cezasına karşı yapılan başvurunun Maden Kanunu'nda yapılan değişiklik nedeniyle idari yargı yerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar itiraz edil-meden kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 08.07.2019 tarihli

toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3213 sayılı Kanun'un 7, 10, 12, 29 31. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4.6.1985 gün ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Amaç" başlığını taşıyan 1. maddesinde, "Bu Kanun madenlerin milli menfaatlere uygun olarak aranması, işletilmesi, üzerinde hak sahibi olunması ve terk edilmesi ile ilgili esas ve usulleri düzenler." denilmiş;

"Madencilik faaliyetlerinde izinler" başlıklı 7. maddesinde, "(……...) (Değişik fikra 14/2/2019-7164/8 md.) Çevresel etki değerlendirmesi ile ilgili karar, işyeri açma ve çalışma ruhsatı, mülkiyet izni olmadan veya onüçüncü fikraya aykırı faaliyette bulunulduğunun tespiti hâlinde 46.579 TL tutarında idari para cezası uygulanarak bu alandaki işletme faaliyetleri durdurulur. Bu ihlalleri tespit eden kamu kurum ve kuruluşu diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına durumu bildirir. Bu ihlallerin ilk tespit tarihinden itibaren, ilk tespit dâhil üç yıl içinde üç kez yapıldığının tespiti hâlinde ise ruhsat iptal edilir. (……...)";

"Beyan usulü" başlıklı 10. maddesinde, (……...) "(Ek fikra: 26/5/2004 – 5177/5 md.) Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve/veya haksız surette hak iktisap eden ruhsat sahiplerine 50.000 TL idari para cezası verilir. Bu fikranın ikinci kez ihlâli halinde bir önceki ceza katlanarak uygulanır. (Değişik cümle:14/2/2019-7164/10 md.) İlk tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde madde hükümlerinin üç kez ihlâl edildiğinin tespiti hâlinde ruhsat iptal edilir.

Bu Kanuna göre;

a) Ruhsatın ait olduğu grup dışında veya birden fazla bendi bulunan grupta kendi bendi dışında veya üretim hakkı olmayan madenin üretilmesi ve/veya sevk edilmesi,

b) Arama ruhsat döneminde arama faaliyetleri yapılırken zorunlu olarak maden çıkarılması veya numune alınması dışında izinsiz üretim ve/veya satış yapılması,

c) Ruhsat sahibinin kamulaştırılan alanı kamulaştırma amacı dışında kullanması ve/veya ruhsat alanını madencilik faaliyetleri dışında kullanması ve/veya kullandırması,

ç) Galeri atımı yöntemi ile patlatma yapılması,

d) Genel Müdürlükçe faaliyeti durdurulan sahalarda üretim faaliyetinde bulunulması, sahanın güvenli hale getirilmesi ile ilgili faaliyetler sonucunda üretilen madenin ve/veya faaliyetler durdu-rulmadan önce üretilmiş stoktaki madenin Genel Müdürlükten izin alınmadan sevk edilmesi,

e) Ruhsat sahasında yapılan üretim veya satışların beyan edilmemesi,

f) Yapılmayan üretimin Genel Müdürlüğe yapılmış olarak beyan edilmesi,

g) Arama faaliyet raporlarında yapıldığı beyan edilen asgari faaliyetlerin yapılmaması veya eksik yapılması,

ğ) Patlatma izni olmaksızın patlayıcı madde kullanılarak üretim yapılması,

h) İşletme ruhsatlarında işletme izni olmadan ve/veya işletme izin alanı dışında maden üretilmesi veya sevk edilmesi,

ı) 7 nci madde kapsamındaki gerekli izinler alınmadan ve/veya gerekli izinlerin alınmadığı alanda maden üretilmesi veya sevk edilmesi,

haksız yere hak iktisabı sayılır. Haksız yere hak iktisabına imkan veren bu hususlarla ilgili yapılmış beyanlar da gerçek dışı ve yanıltıcı beyanlar olarak kabul edilir. (……...)";

"Üretim ve sevkiyat" başlıklı 12. maddesinde, "(Değişik: 26/5/2004 – 5177/6 md.)

Üretilen madenin sevk fişi ile sevkiyatı zorunludur.

Konveyör ve boru hattı ile sevkiyat, ocak ve tesis mesafesi, nakil güzergahının durumu, cevherin tüvanan, konsantre, yarı mamul ve mamul olarak taşınması göz önüne alınarak sevk fişi kullanımı ile altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin entegre tesislerinde ve zenginleştirme tesisleri ile bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevk fişi kullanımı ve denetimi ile ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/12 md.) Sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülki idare amirlikleri, il özel idareleri, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları veya ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından tespit edilmesi hâlinde, ilgili mülki idare amiri tarafından sevk edilen madene el konulur ve ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten sevk fişi olmaksızın sevk edilen miktar için söz konusu madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası verilir. Bu fikranın ihlalinin tekrarı hâlinde sevk fişi olmaksızın sevk edilen miktar için sevk edilen madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/12 md.) Denetim ve inceleme sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı sevk fişi ile kayıt altına almadığı veya bildirmediği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının beş katı tutarında idari para cezası verilir. Bu fikranın ihlalinin tekrarı hâlinde bildirilmeyen miktar için madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

(Değişik fikra:14/2/2019-7164/12 md.) Ruhsatı olmadan veya başkasına ait ruhsat alanı içerisinde üretim

yapıldığının tespiti hâlinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare tarafından el konulur. Bu fiili işleyenlere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. Üretim hakkı olmayan madenin üretiminin yapıldığının tespiti hâlinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde il özel idaresi hesabına aktarılır. Bu fikranın ihlalinin tekrarı hâlinde madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/6 md.) (Değişik fikra:14/2/2019-7164/12 md.) Hammadde üretim izni olmadan ve/veya Genel Müdürlüğe bildirilen yüklenici dışında gerçek veya tüzel kişiler tarafından üretim yapıldığının tespit edilmesi durumunda faaliyetler durdurularak üretilen hammaddeye mülki idare tarafından el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan hammaddenin kamuya ait projelerde kullanıldığının tespit edilen kısmına ocak başı satış bedeli tutarında, hammaddenin kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan projeler dışında kullanılan, ticarete konu edilen ve/veya satışının yapıldığı tespit edilen kısmına ise ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. Herhangi bir işleme tabi tutulmadan kullanılan hammaddeler için ocak başı satış bedeli, tüvenan hammaddenin ocak başı fiyatına göre, herhangi bir işleme tabi tutularak kullanılan hammaddeler için ise ocak başı satış bedeli işlem görmüş hammaddenin ocak başı fiyatına göre hesaplanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde il özel idaresi hesabına aktarılır. Bu fikranın ihlalinin tekrarı hâlinde madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır ve hammadde üretim izni iptal edilir.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/6 md.) (Değişik fikra:14/2/2019-7164/12 md.) Ruhsatlı, ancak işletme izni olmadan aynı grupta üretim yapıldığının tespiti hâlinde, faaliyetler durdurularak üretilen madene el konulur. Bu fiili işleyen kişilere, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bu fikra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli büyükşehir belediyesi olan illerde yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, diğer illerde il özel idaresi hesabına aktarılır. Bu fikranın ihlalinin tekrarı hâlinde madenin ocak başı satış bedelinin on katı tutarında idari para cezası uygulanır. (……...)";

"İşletme faaliyeti" başlıklı 29. maddesinde, "(……...) Ruhsat sahibi, her yıl nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl içinde gerçekleştirdiği işletme faaliyeti ile ilgili teknik belgeleri, işletme faaliyet raporunu ve işletme sahasında arama yapmış ise arama ile ilgili bilgileri Genel Müdürlüğe vermekle yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi hâlinde 30.000 TL idari para cezası uygulanır. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar üretim faaliyeti durdurulur. (……...)";

"Daimi nezaret ve teknik eleman" başlıklı 31. maddesinde, " (Değişik: 4/2/2015-6592/16 md.)

Kaynak tuzlaları hariç olmak üzere maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetleri, maden mühendisi nezaretinde yapılır. Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak diğer meslek disiplinlerinden mühendis istihdam edilmesi zorunludur. Daimi nezaretçi ile vardiyalı çalışan işletmelerde işletmenin büyüklüğü ve niteliği esas alınarak her vardiyada zorunlu olarak istihdam edilecek maden mühendisi ve görevlendirilecek diğer mühendislerin görev, yetki ve sorumlulukları, atanma usul ve esasları, eğitimi, çalışma usul ve esasları Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Birinci fikrada belirtilen istihdam şartlarını sağlamadan maden işletme faaliyetinde bulunulması hâlinde 30.000 TL idari para cezası uygulanarak maden işletme faaliyetleri durdurulur. İstihdam şartlarının sağlanması hâlinde faaliyete izin verilir." denilmiş;

"Ruhsat bedeli, cezalar ve diğer yaptırımlar" başlıklı 13. maddesinde, "(……...) (Değişik fikra:14/2/2019-7164/13 md.) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğün muhasebe birimi hesabına ödenir. İdari para cezalarına karşı otuz gün içinde idare mahkemelerinde dava açılabilir. Verilen idari para cezalarına karşı yargı yoluna başvurulması takip ve tahsilatı durdurmaz. Genel Müdürlük genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili bedeli en geç on beş iş günü içerisinde Hazine hesabına aktarır. Tahakkuk eden ve ödenmeyen Devlet hakları 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir. İlgili tahsil dairesi idari para cezası tamamen tahsil edildikten itibaren en geç bir ay içerisinde durumu Genel Müdürlüğe bildirir. (……...)" hükmü yer almıştır.

30.3.2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun birinci maddesinde, "Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;

a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,

b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçları,

c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,

d) İdari yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolu,

e) İdari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,

belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır" denilerek Kanunun amaç ve kapsamı belirlenmiş; ikinci kısmında yer alan 32 ila 43. maddelerinde, Türk Ceza Kanunu kapsamı dışında kalan çeşitli kabahatler sayılarak, bu eylemlere yaptırımlar öngörülmüştür.

Anılan Kanun'un 2. maddesinde, "kabahat" deyiminden, kanunun karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşılacağı; 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygula-nacak olan idari yaptırımların "idari para cezası" ve "idari tedbirler"den ibaret bulunduğu; "idari tedbirler"in de mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu belirtilmiştir.

Olayda, davanın, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7, 10, 12, 29 31. maddeleri uyarınca davacı adına verilen idari para cezasının iptaline ilişkin olarak açıldığı, 3213 sayılı Kanun'un 13. maddesinin üçüncü fikrasında bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî para cezalarına karşı idare mahkemelerinde dava açılabileceğinin düzenlendiği, bu durumda davaya konu idari para cezasına dayanak olan 3213 sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin düzenlemenin yer aldığı anlaşılmıştır.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 3213 sayılı Maden Kanunu uyarınca verildiği, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3213 sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca verilen idarî para cezalarına karşı idare mahkemesine başvuru-labileceğinin düzenlenmiş olup, itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterildiği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, 3213 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Kayseri 1. İdare Mahkemesince verilen 6.12.2018 gün ve E:2018/971, K:2018/1061 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kayseri 1. İdare Mahkemesince verilen 6.12.2018 gün ve E:2018/971, K:2018/1061 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 08.07.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ